

TÜRKİYE
YAZMA
ESERLER
KURUMU
BAŞKANLIĞI

KONSERVASYON UYGULAMALARI

Kitap Şifahanesi ve Arşiv Dairesi Başkanlığı

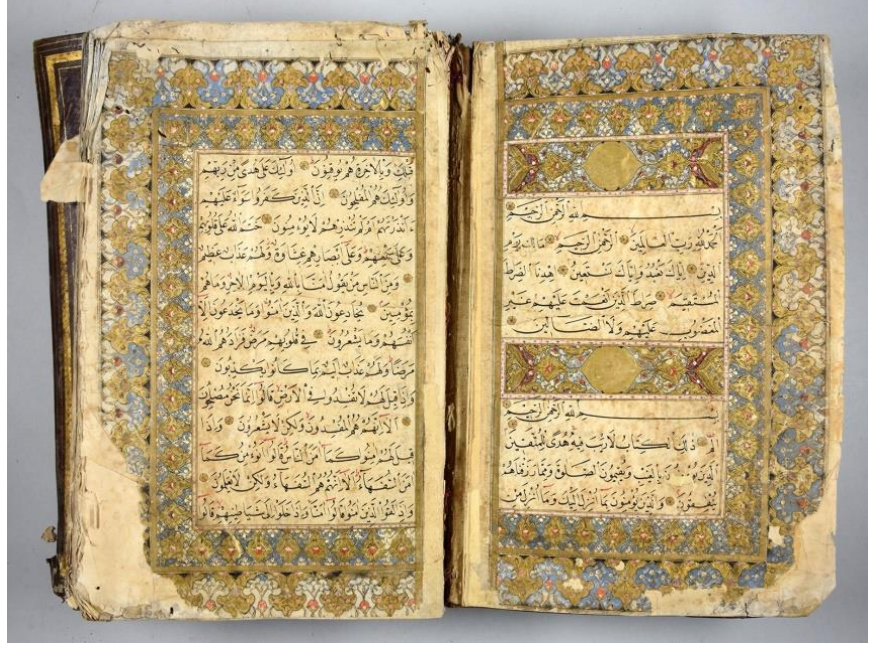
Beyazıt Yazma Eser Kütüphanesi

Umûmî Koleksiyon - 8063

Kur'ân-ı Kerîm

Meryem ÇAKAR
2018

ESER HAKKINDA

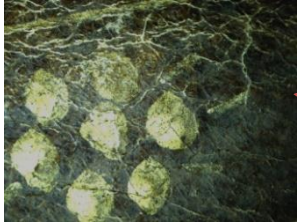
Nüsha bir Kur'ân-ı Kerîm nüshasıdır. Hattatı Erzurum Muhasebecisi Ömer b. İsmail'dir. Hicrî 1078 (M. 1667) senesinde istinsah edilmiştir. Hicrî 1086 (M. 1675) senesinde Vezir Ahmet Paşa Camii'ne vakfedilmiştir. Nesih hattı ile yazılmıştır.

MÜHÜR VE DİĞER KAYITLAR

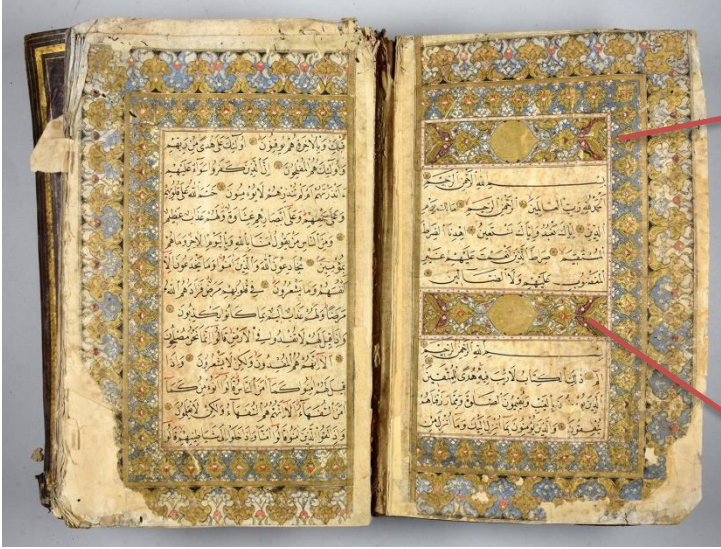
Mushâf-ı Şerîf'in 1a sayfasında 1086/1675 tarihinde Vezir Ahmet Paşa Camii'ne vakfedildiği kaydedilmiştir ve aynı sayfada Ahmed bin Numan'a ait mühür mevcuttur. 306b sayfasında Köprülüzâde Ahmed'e ait sekizgen mühür mevcuttur. Mezkur mührün de 1a sayfasındaki mührün sahibi Ahmed bin Numan'a ait olması muhtemeldir zira içerisindeki yazı "yercû min-Allâh el-hüsnâ ve ziyâde Ahmed el-... bi-Köprülüzâde 1148" şeklindedir. Nüshadaki bu iki mühürden anlaşıldığı üzere eldeki Mushâf-ı Şerîf Köprülü Numan Paşa'nın oğlu Köprülüzade Hafız Ahmet Paşa (ö. M. 1769) tarafından vakfedilmiştir. 341b-343b sayfaları arasında yer alan hatim duasının altında, 343b sayfasındaki ferağ kaydında müstensih adı ve nüshanın istinsah tarihi yazılmıştır. Kaydın altında daha önce 1a ve 306b sayfalarında görülmüş olan Ahmed bin Numan'a ait biri oval biri sekizgen iki mühür mevcuttur.

CİLT

Eserin ön ve arka kapakları 19,2x31x3,7/19,2x30,8x3,5 cm ölçülerindedir. Cildin ön ve arka kapağı ve mıklebinin ana malzemesi murakka olup dışı deri içi kâğıtla kaplıdır. Sertap kısmında ise murakka ve kapak içi kâğıdı mevcut olmayıp bu kısım deridir. Kapak içleri ile mıklep içinde mavi renkte kendinden dokulu kâğıt kullanılmıştır. Cildin sırt kısmı iki parça derinin birleşiminden oluşmaktadır. Ön ve arka kapakta saz yolu üslubuyla yazma tekniğinde altınla uygulanmış bitkisel süsleme unsurları mevcuttur. Mıklebin dış yüzeyinde de bitkisel motifler görülmektedir. Kapak ve mıklebin dışında yer alan en kalın bordür yine altın ile yekşah tekniğinde yapılmıştır. Sertabın dış kısmında altınla yapılmış bezemeler cetvellerle çevrelenmiştir.

METİN

Serlevha mikroskop görüntüsü

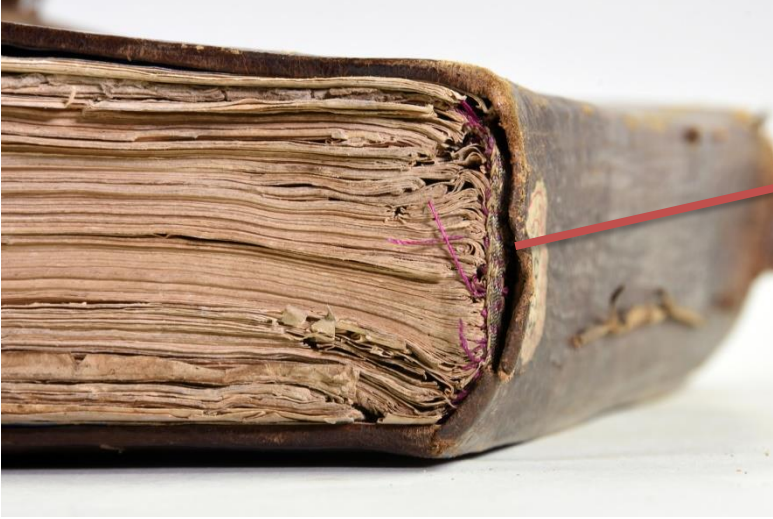

Serlevha mikroskop görüntüsü

Metin kısmı, 19,6x30,9x0,12 cm ölçülerinde olup; 343 varak ve düzensiz 36 formadan oluşmaktadır. Metin kısmı için 0,14-0,2 mm aralığında kalınlığa sahip, lif yönü sırtta paralel aharlı el yapımı Doğu kâğıdı kullanılmıştır. Metin siyah ve kırmızı mürekkep ile yazılmıştır. Metnin çevresinde altın cetveller, giriş sayfasında karşılıklı olarak, giriş sayfasını takip eden sayfada, serlevha, sure başları ve madalyonlarda tezhipler yer almaktadır.

DİKİŞ ve ŞİRAZE

Şiraze
mikroskop
görüntüsü

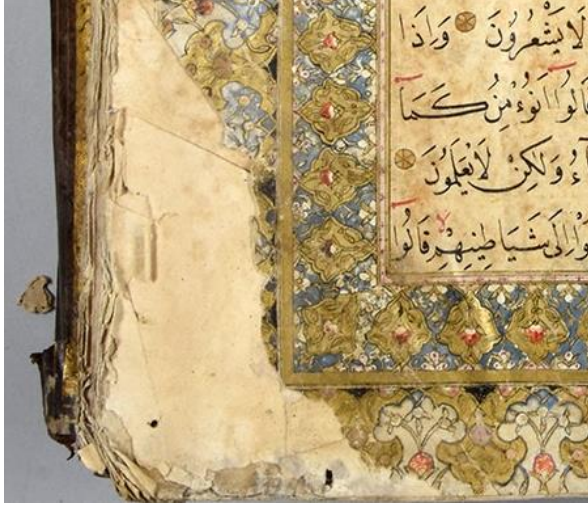
Dikiş deliklerinden yola çıkılarak ilk etapta iki duraklı zincir dikişi ile dikilmiş olduğu düşünülen eserin geçirdiği onarımda dört duraklı çapraz dikiş ile dikilmiş olduğu anlaşılmıştır. İki farklı renkte ipten oluşan şiraze iplerinden birinin sırt ve kolon dikişinde kullanılan koyu pembe ibrişim ip ile aynı olduğu gözlemlenmiştir. Balık sırtı tekniğinde örülmüş olan şiraze için koyu pembe ve sarı ebrûlî ibrişim ip kullanılmıştır. Şirazedeki ebrûlî sarı ip üzerinde metal içerikli olabileceği düşünülen bir ip tespit edilmiş ve şirazenin XRF analizleri yapılmıştır.

ESKİ ONARIMLAR - CİLT

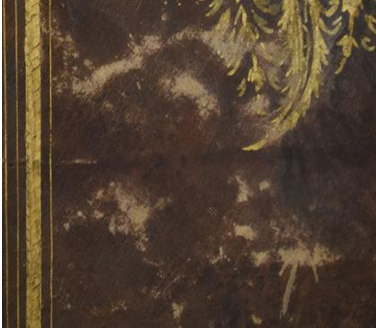
Eserin cildi, kapak içi kâğıdı ve yan kâğıtları ile sırt dikişi, kolon dikişi ve şirazesi eski onarımdır.

ESKİ ONARIMLAR - METİN

Metin kısmını oluşturan varakların çoğunun sırt ve eksik kısımlarında kâğıt onarımlar mevcuttur. Farklı tipte kâğıtlarla üst üste yapılan kâğıt onarımlar eserin birden fazla onarım geçirdiğini göstermektedir.

BOZULMALAR - CİLT

Cildin nem alması sonucu murakkası katmanlarına ayrılmıştır. Bunun yanı sıra eğrilme şeklinde görülen fiziksel deformasyon, parça kayıpları, deri yüzeyinde aşınma, soyulma, yırtılma, su lekesi nedeniyle oluşan renk değişimi, mikroorganizma hasarı sonucu oluşan pamuklaşma, böcek pislikleri ve böcek delikleri gibi bozulmalar görülmüştür. Murakkası olmayan sertap kısmında da yırtılma sonucu oluşan belirgin bir fiziksel deformasyon gözlemlenmiştir. Renkli olan yan kâğıtların renk verdiği tespit edilmiştir.

BOZULMALAR - METİN

Eserden çıkan böceklerin mikroskop görüntüsü

Metin kısmında en belirgin bozulma böcek hasarı sonucu oluşan böcek galerileri ve mikroorganizma hasarı sonucu oluşan pamuklaşmadır.

BOZULMALAR - METİN

Metin kısmında ayrıca tozlanma, parça kayıpları, yırtıklar, esere zarar veren eski onarımlar, dikiş ve kolon yerlerinde yırtılma, kıvrılma, lekeler ve mürekkep dağılması gibi bozulmalar tespit edilmiştir.

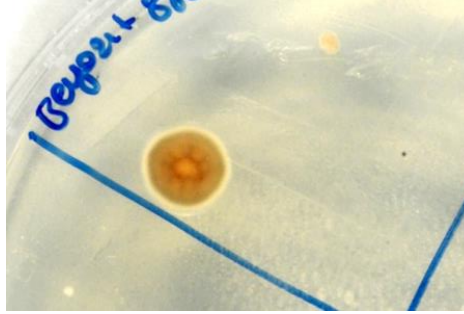
ANALİZ TABLOSU

Analizler	Biyoloji	pH	Raman	XRF	Spot Test
Yapıldı	✓	✓		✓	
Yapılmadı			✓		✓

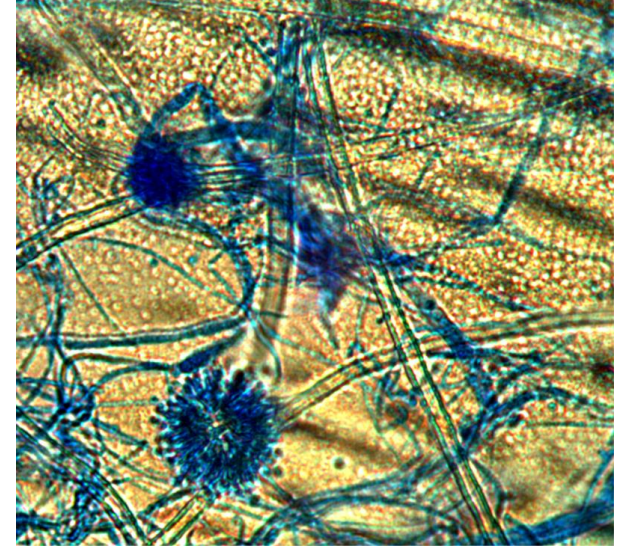
ANALİZLER - BİYOLOJİ ve pH

Eserden örnek alınan kısım

SDA besiyerinde oluşan koloni morfolojisi

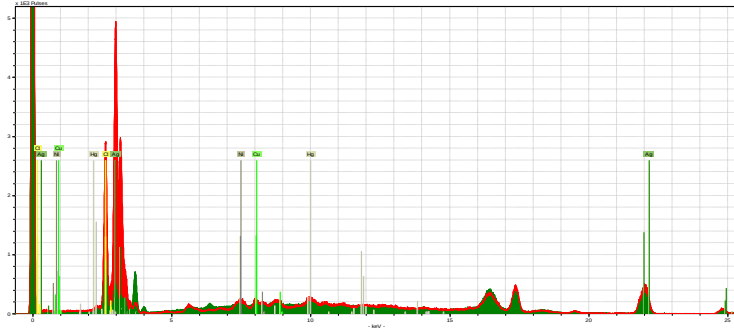

Aspergillus'un ışık mikroskop görüntüleri (x40)
Boya: Laktofenol Pamuk Mavisi

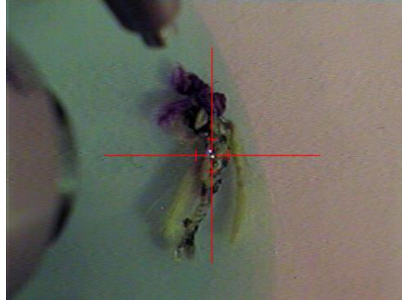
Aktif mikroorganizma oluşumu olup olmadığını tespit etmek için mikroorganizma hasarı görülen farklı bölgelerden örnekler alınmıştır. İnkübasyon süresi sonunda petri plaklarındaki mikrofungus kolonilerinin makroskobik ve mikroskobik olarak incelemeleri yapılarak teşhis işlemi gerçekleştirilmiştir. Eserden alınan örneklerin mikroskobik incelemelerdeki görüntüsü *Aspergillus*'un genel morfolojik görüntüsüyle örtüşmüştür. Eser dezenfekte edildikten sonra ikinci kez steril eküvyon çubuklarla örnekler alınıp yine steril şartlara uygun olacak şekilde içlerinde SDA bulunan besiyerlerinin bulunduğu petri plaklarına ekim yapılmıştır. Petri plaklarına alınan bu örnekler laboratuvarında, 25°C' de 7-10 gün inkübasyona bırakılmıştır. İnkübasyon süresi sonunda petri plaklarında herhangi bir üreme gözlenmemiştir.

Kâğıdın asitlik durumunu tespit etmek için farklı bölgelerde pH ölçümü yapılmıştır. Çıkan sonuçların kâğıt için tehlike arz etmeyecek değerlerde olduğu görülmüştür (9a: 5,64 / 305a: 5,13 / 341a: 5,65).

ANALİZLER - XRF

Şekil 2- Yeşil spektrum: şiraze parlak kısım, kırmızı spektrum: koyu kısım
XRF spektrumu

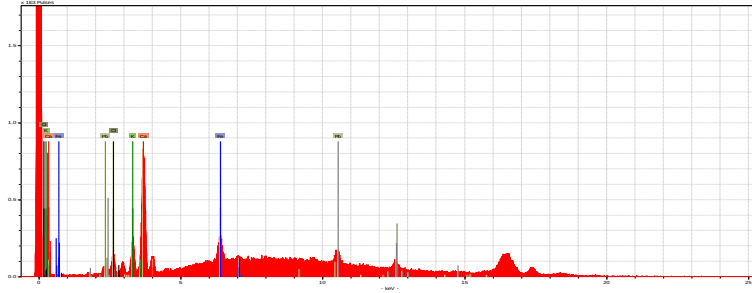
Şekil 1- koyu kısım analiz noktası
görüntüsü

Sayfa No.	İncelenen kısım	Tespit edilen elementler (Yarı kantitatif)		
		Majör elementler	Minör elementler	Düşük sinyalde
Şiraze	Parlak kısım	Cl, Ca	Ag	S, Fe, Cu
Şiraze	Koyu kısım	Ag	Cl	Ni, Cu, Hg
Şiraze	Sarı kısım	Cl		K, Ca
Şiraze	Pembe kısım	Cl		Ca

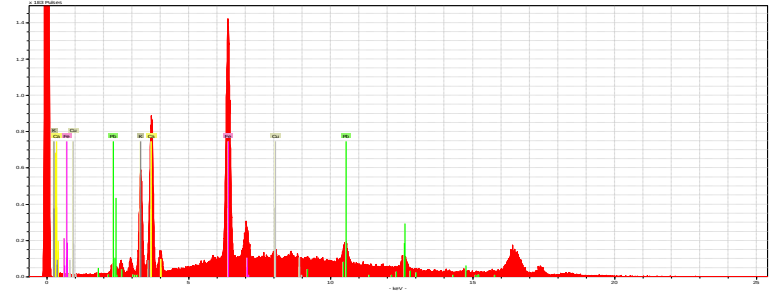
Tablo 1- Beyazıt 8063 demirbaş numaralı eserin (şiraze) XRF analizi sonuçları

Eserin şirazesinden XRF ölçümleri alınmıştır. Şirazedeki sarı ipi saran metal içerikli olabileceği düşünülen ip üzerinde yapılan ölçüm neticesinde majör element olarak Ag (gümüş) tespit edilmiştir. Diğer sarı ve koyu pembe renkli kısımlarda da majör element olarak Cl (klor) tespit edilmiş olup herhangi bir inorganik pigmente ait olabilecek anahtar element belirlenememiştir. Renklerin doğal veya sentetik boyalar ile oluşturulmuş olabileceği düşünülmüştür.

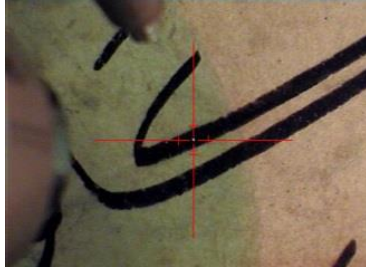
ANALİZLER - XRF

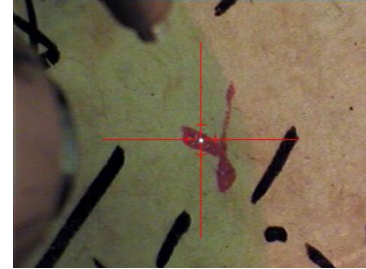
Şekil 3- 1a sayfası kâğıt XRF spektrumu

Şekil 4- 2a sayfası siyah mürekkep XRF spektrumu

Şekil 5- 2a sayfası siyah mürekkep analiz noktası görüntüsü

Şekil 6- 2a sayfası kırmızı mürekkep analiz noktası görüntüsü

Eserin 1a sayfasının kâğıt kısmında majör element olarak Ca (kalsiyum), minör element olarak K (potasyum) ve Fe (demir) ile düşük sinyalde Pb (kurşun) ve Cl (klor) tespit edilmiştir (Şekil-3). Eserin 2a ve 340a sayfalarının kâğıt, siyah mürekkep ve kırmızı mürekkepleri ile çeşitli süslemelerinden XRF ölçümleri alınmıştır. 2a sayfasında kullanılan siyah mürekkepte (Şekil-5) majör element olarak Fe (demir), minör element olarak K (potasyum) ve Ca (kalsiyum) ile düşük sinyalde Pb (kurşun) ve Cu (bakır) tespit edilmiştir (Şekil-4). Spektrumun sinyal şiddeti görece düşüktür ve siyah mürekkebin demir içeriğine sahip karbon (is) mürekkebi ile hazırlanmış olabileceği düşünülmüştür. 2a sayfasında kullanılan kırmızı mürekkepte (Şekil-6) majör element olarak Hg (civa) ile düşük sinyalde K (potasyum), Ca (kalsiyum) ve Fe (demir) tespit edilmiştir (Şekil-6). Hg (civa) varlığının HgS kimyasal formülüne sahip vermilion (cinnabar) pigmentinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

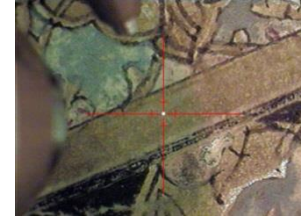
ANALİZLER - XRF

Sayfa No.	İncelenen kısım	Tespit edilen elementler (Yarı kantitatif)		
		Majör elementler	Minör elementler	Düşük sinyalde
2a	Kâğıt	Ca	K, Fe	Pb, Cl
2a	Siyah mürekkep	Fe	K, Ca	Pb, Cu
2a	Kırmızı mürekkep	Hg		K, Ca, Fe
2a	Altın renkli süsleme	Au	Ca	K, Fe, Ni
2a	Altın renkli cetvel	Au	Ca	K, Fe, Pb, Ni
2a	Beyaz süsleme	Pb		Ca
2a	Turuncu süsleme	Pb		K, Ca, Fe
2a	Mavi süsleme	Fe, Co	As, K, Ni, Ca	Cu, Zn, Mn, Si
2a	Bordo süsleme	Pb		Ca, Fe
340a	Turuncu süsleme	Pb		K, Ca, Fe
340a	Mavi süsleme	Fe, Co	As, K, Ca, Ni	Si, Cu, Mn, Zn
340a	Bordo süsleme	Ca	Pb, Fe, K	Cu

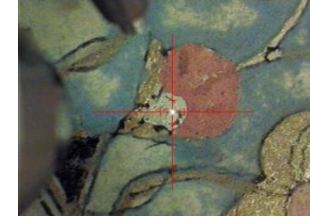
Tablo 2- Beyazıt 8063 demirbaş numaralı eserin XRF analizi sonuçları

Şekil 7- 2a sayfası altın renkli süsleme analiz noktası görüntüsü

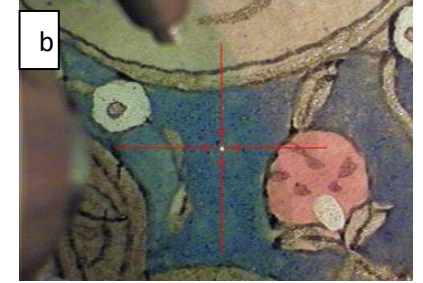
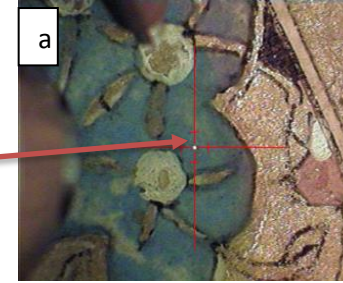
Şekil 8- 2a sayfası altın renkli cetvel analiz noktası görüntüsü

Şekil 9- 2a sayfası beyaz süsleme analiz noktası görüntüsü

2a sayfasında bulunan altın renkli süsleme ve cetvelde majör element olarak Au (altın) tespit edilmiştir (Şekil-7/8). 2a sayfasında yer alan beyaz süslemede majör element olarak Pb (kurşun) ile düşük sinyalde Ca (kalsiyum) tespit edilmiştir. Pb (kurşun) sinyali oldukça kuvvetlidir ve Pb (kurşun) anahtar elementinin kurşun beyazı (üstübeç: $2PbCO_3 \cdot Pb(OH)_2$) kullanımından kaynaklandığı düşünülmüştür (Şekil-9).

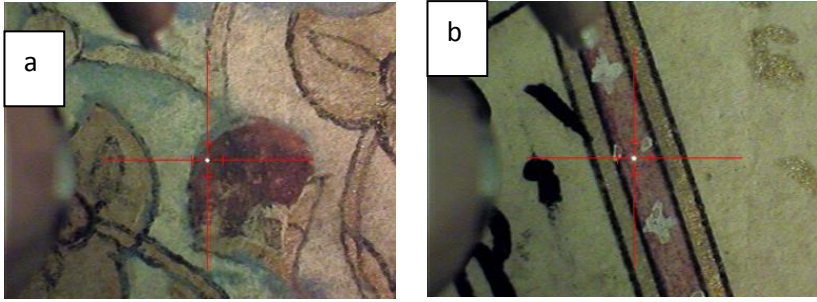
ANALİZLER - XRF

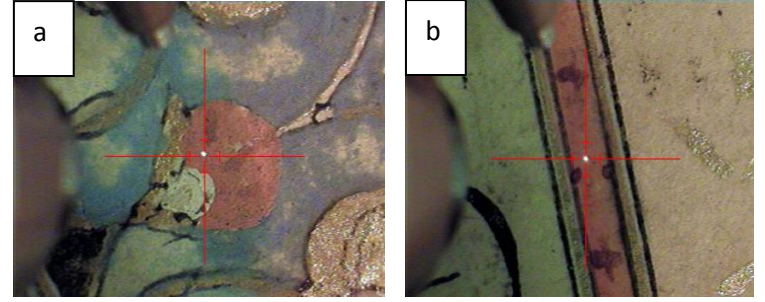
Şekil 10- a) 2a sayfası, b)340a sayfası mavi süsleme analiz noktası görüntüsü

2a ve 340a sayfasında yer alan mavi süslemelerde (Şekil-10) majör element olarak Fe (demir) ve Co (kobalt), minör element olarak As (arsenik), K (potasyum), Ca (kalsiyum), Ni (nikel) ile düşük sinyalde Cu (bakır), Zn (çinko), Mn (mangan) ve Si (silisyum) tespit edilmiştir. Tespit edilen Co (kobalt) elementine dayanarak mavi rengin kobalt içeren bir pigment ile hazırlandığı düşünülmüştür. Kobalt içeren mavi pigmentler incelendiğinde içeriğinde Sn (kalay) olmaması, mavi rengin kobalt stannat ($\text{CoO} \cdot n\text{SnO}_2$) ile hazırlanmadığını, Si (silisyum) içermesi ise $\text{CoO} \cdot \text{Al}_2\text{O}_3$ kimyasal formülüne sahip cobalt blue (kobalt mavisi) olmadığını göstermiştir. Tespit edilen kobalt ve silisyuma dayanarak mavi pigmentin smalt kullanılarak hazırlandığı düşünülmüştür. Smalt pigmenti kobalt içeren potasyum cam olarak adlandırılmaktadır ve SiO_2 (%65) + K_2O (%15) + Al_2O_3 (%5) + CoO (%10) içeriğine sahiptir. Avrupa'da smalt pigmentinin ressamlar tarafından 15-18. yüzyıllar arasında kullanıldığı bildirilmiştir.

ANALİZLER - XRF

Şekil 11- a) 2a sayfası b) 340a sayfası bordo süsleme analiz noktası görüntüsü

Şekil 12- a) 2a sayfası b) 340a sayfası turuncu süsleme analiz noktası görüntüsü

Şekil-11a'da analiz noktası görüntüsü verilen bordo süslemede majör element olarak Pb (kurşun) ile düşük sinyalde Fe (demir) ve Ca (kalsiyum) tespit edilmiştir. Pb (kurşun) varlığından yola çıkarak bordo süslemenin kırmızı kurşun ($Pb_3O_4 + PbO$) içeren kırmızı renkli minium pigmenti ile veya bunun kurşun beyazı (üstübeç: $2PbCO_3 \cdot Pb(OH)_2$) ile olan karışımıyla elde edildiği düşünülmüştür. 2a ve 340a sayfalarında bulunan turuncu süslemelerde (Şekil-12) majör element olarak Pb (kurşun) ile düşük sinyalde K (potasyum), Ca (kalsiyum) ve Fe (demir) tespit edilmiştir. Spektrumların sinyal şiddeti farklıdır. Pb (kurşun) varlığından yola çıkarak turuncu süslemenin kırmızı kurşun ($Pb_3O_4 + PbO$) içeren kırmızı renkli minium pigmenti ile veya bunun kurşun beyazı (üstübeç: $2PbCO_3 \cdot Pb(OH)_2$) ile olan karışımıyla elde edildiği düşünülmüştür.

KONSERVASYON KARARLARI

Yazılı ve görsel belgelemesi tamamlanan eserin detaylı olarak durum değerlendirmesi yapılmış, aşağıdaki konservasyon işlemlerine karar verilmiştir.

- Sayfaların dağılmış halde olduğu eserin metin kısmı ile cildinin birbirinden ayrılması,
- Mikroorganizma aktivasyonuna karşı %70'lik alkol ile metin kısmının dezenfeksiyonunun yapılması,
- Kâğıtta pamuklaşma nedeniyle liflerin parçalanmaya başladığı, mukavemetini kaybetmiş olan bölgelerin hasar durumu ve kâğıdın yapısı göz önünde bulundurularak belirlenen oran olan %1,25'lik metil selüloz çözeltisi ile metin kısmının sağlamlaştırılması,
- İşlevini kaybetmemiş nitelikli malzemeyle yapılmış olan eski kâğıt onarımların olduğu gibi korunması, işlevini kaybetmiş, üst üste yapılmış olup esere gereğinden fazla yük bindiren ve kâğıtta dalgalanmalara neden olan eski onarımların eserden uzaklaştırılması,
- Metin kısmında yer alan böcek galerilerinin, diğer tamamlama yöntemlerine oranla daha kısa sürede yapılabilir olması ve gerekli korumayı sağlayabilecek olması nedeniyle yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı (remoistenable tissue) ile tamamlanması,
- Eserin mevcut şirazesinin sağlamlaştırılıp tekrar yerinde kullanılması, eksik kısımlarının uygun renk ve cinsten ip ile tamamlanması,
- Renk veren kapak içi kâğıdının sağlamlaştırılıp yerinde korunması,
- Metin kısmının cilde oturması için cildin sırtının ve mıklebin nemlendirilerek genişletilmesi,
- Murakkası olmadığı için hasar görmüş olan sertap kısmına asitsiz müze kartonu ile sertap yapıp üzerinin kapak içi kâğıdına uygun renklendirilmiş Fabriano kâğıt ile kaplanması,
- Sağlamlaştırılan renkli kapak içi kâğıdından metin kısmına renk geçme ihtimaline karşı metnin önüne bariyer olarak Fabriano kâğıttan yan kâğıt yapılması

KONSERVASYON - METİN

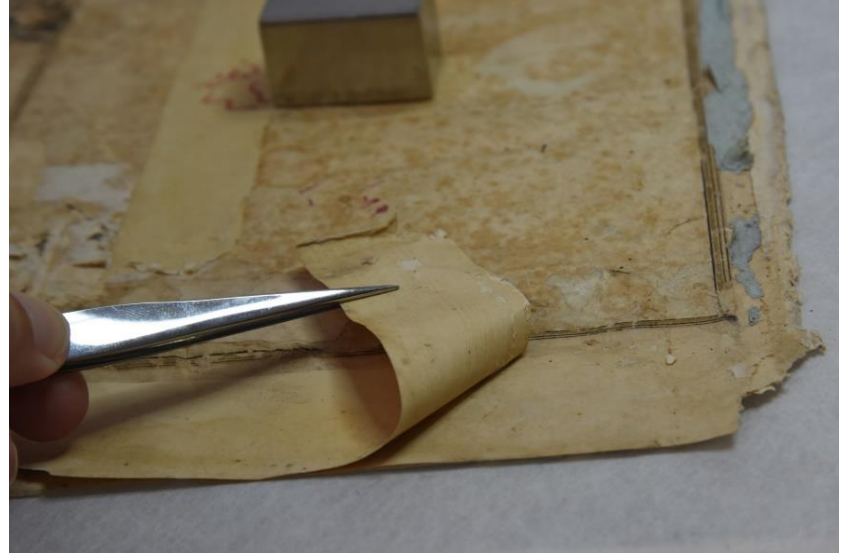
Onarım öncesi hali fotoğraflanıp belgelenmesi yapıldıktan sonra eserin metin kısmı ile cildi birbirinden ayrılmıştır. Konservak ile kuru temizliği yapılmıştır. Mikrobiyolojik aktivasyona karşı %70'lik alkol ile dezenfeksiyon işlemi yapılmıştır.

KONSERVASYON - METİN

Pamuklaşma sonucu mukavemetini kaybeden bölgelere %1,25'lik metil selüloz ile, yazı veya boya olan bölgelere ise %2'lik alkol-metil selüloz karışımı ile sağlamlaştırma işlemi yapılmıştır. Metin kısmının sırtında bulunan yapıştırıcı kalıntısı mekanik olarak uzaklaştırılmıştır.

KONSERVASYON - METİN

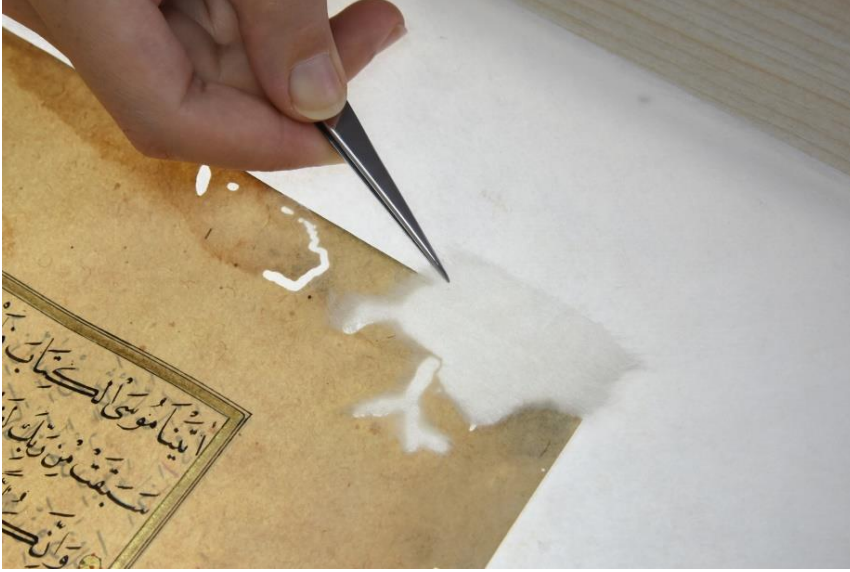
İşlevini kaybetmemiş nitelikli malzemeyle yapılmış olan eski onarımlar olduğu gibi korunmuştur. Bazı eski kâğıt onarımları üst üste yapılmış olup esere gereğinden fazla yük bindirdiğinden kâğıtta dalgalanmaların meydana gelmiş olduğu görülmüş ve bu onarımlar eserden uzaklaştırılmıştır.

KONSERVASYON - METİN

Metin kısmında kâğıdın bütünlüğünü kaybetmesine neden olan böcek galerileri yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı ile sağlamlaştırılmıştır. Mürekkep olmayan bölgeler 1:1 oranda hazırlanan nişasta-metil selüloz karışımı ve ince Japon kâğıdı (NAO RK-0 0,02mm 5g/m²) kullanılarak hazırlanmış olan yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı ile çift taraflı olarak sağlamlaştırılmıştır. Yazılı kısımlar ise mürekkep hattına zarar vermeden tamamlama yapılması için çözücüsü alkol olan %4'lük Klucel-G çözeltisi ve ince bir Japon kâğıdı (NAO RK-0 0,02mm 5g/m²) ile hazırlanan yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı ile sağlamlaştırılmıştır.

KONSERVASYON - METİN

Sayfa kenarlarında ve sırta yakın bölgelerdeki böcek galerileri için daha kalın bir yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı (NAO RK-17 0,07 mm 19g/m²) ile varâğın b yüzü tamamlanıp, varâğın a yüzünden ise ince bir yeniden nemlendirilebilir Japon kâğıdı (NAO RK-0 0,02mm 5g/m²) ile sağlamlaştırılmıştır. Sayfa kenarlarındaki büyük eksik kısımlar NAO K-37 0,06mm 19g/m² Japon kâğıdı ve %4'lük metil selüloz kullanılarak tamamlanmıştır. Tezhipli sayfalarda yapılan tamamlamalar toz pastel boya ile kâğıdın genel rengine uygun olarak renklendirilip, %2'lik metil selüloz çözeltisi ile yüzeye sabitlenmiştir.

KONSERVASYON - CİLT

Varaklar forma haline getirilip dijitalleştirme işlemi yapıldıktan sonra keten ip ile 2 duraklı zincir dikişle sırt ve kolon dikişi yapılmıştır.

KONSERVASYON - CİLT

Eserin kendi şirazesı, işlevini kaybetmiş olan kolon iplerinin olduğu kısımdan yeni kolon iplerinin geçirilmesi ve eski zayıflamış kolon iplerinin çıkarılmasıyla sağlamlaştırıldıktan sonra yerinde kullanılmış ve eksik kısımlar uygun renkte renklendirilmiş ibrişim ip ile tamamlanmıştır.

KONSERVASYON - CİLT

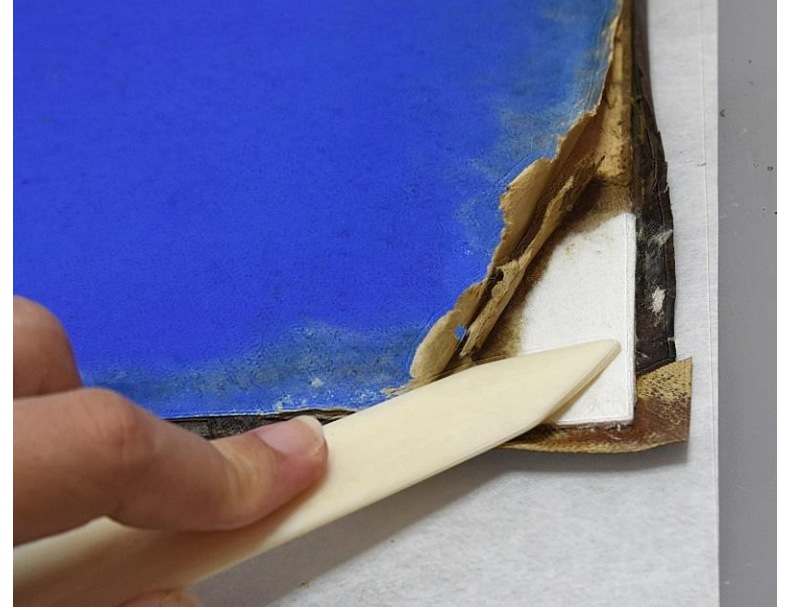
Renk veren kapak içi kâğıdı %2'lik alkol-metil selüloz karışımı ile sağlamlaştırılmıştır. Sağlamlaştırma işleminden sonra boyanın sabitlendiği ve renk vermediği görülmüştür.

KONSERVASYON - CİLT

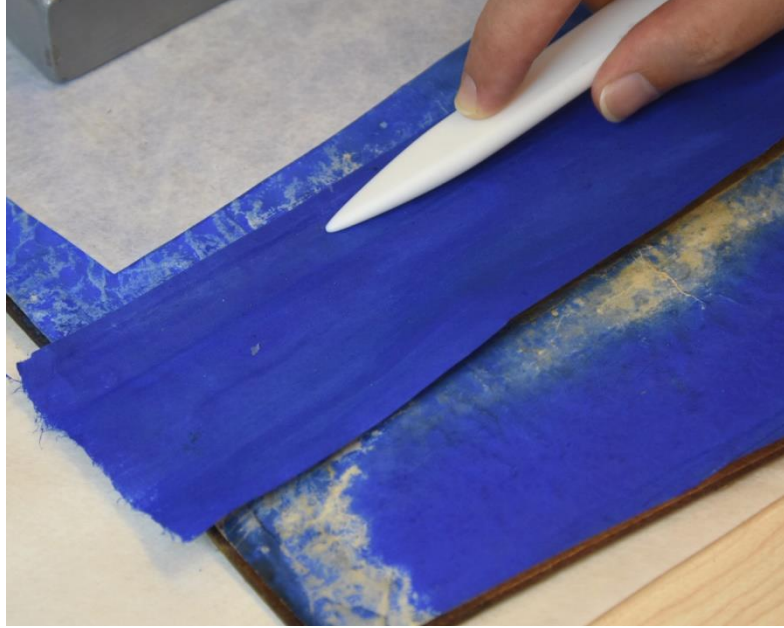
Cildin sırtı ve mıkleti metin kısmına göre dar olduğu için bu kısımlar nemlendirilip mevcut ölçüsünden 2 mm daha geniş mukavva ile ağırlık altında bekletilerek genişletilmiş, bu işlem sırt ve mıklet genişliği metnin cilde oturacağı ölçülere gelene kadar (5 gün) tekrarlanmıştır. Mıkletin nemlendirilip genişletilmesiyle baş kısmında bulunan ve birbiriyle aynı hizaya gelmeyen yırtık kısımlar aynı hizaya getirilmiş, açık kalan kısım deri boyası ile boyanmış tıraşlanmış deri ile tamamlanmıştır. Mıkletin etek kısmında bulunan kısmen kopuk olan parça genişletilmiş olan mıklete göre dar kalmış; o haliyle yerine oturtulmuştur.

KONSERVASYON - CİLT

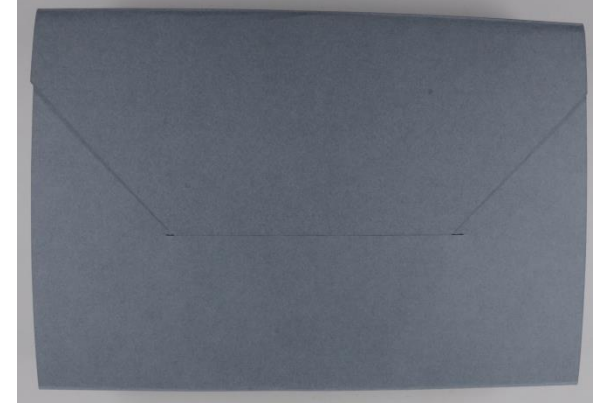
Katmanlarına ayrılan murakka 1:1 oranda nişasta-metil selüloz karışımı ile sağlamlaştırılmış, cildin genelinde eğrilme şeklinde görülen deformasyon cildin ağırlık altında bekletilmesiyle düzeltilmiştir. Murakkada bulunan eksik kısımlar kurutma kartonu ile tamamlanmıştır. Deride bulunan eksik kısımlar deri boyası ile uygun renkte renklendirilmiş tıraşlanmış deri ile tamamlanmıştır.

KONSERVASYON - CİLT

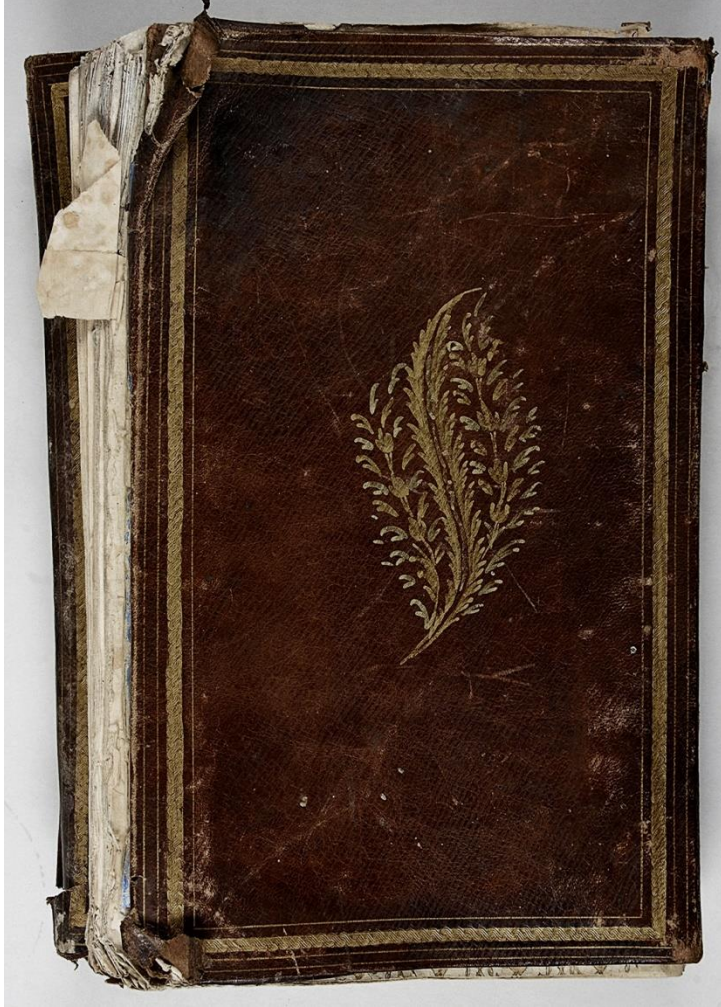
Murakkası olmayan sertap kısmına asitsiz müze kartonu ile sertap yapılıp, üzeri kapak içi kâğıdına uygun renkte akrilik boya ile renklendirilmiş Fabriano kâğıt ile kaplanmıştır.

KONSERVASYON - CİLT

Metin kısmı 1:6 oranında hazırlanmış nişasta tutkalı ile cilde yapıştırılmıştır. Sağlamlaştırılan renkli kapak içi kâğıdından metin kısmına renk geçme ihtimaline karşı metnin önüne bariyer olarak Fabriano kâğıttan yan kâğıt yapılmıştır. Eserin ölçülerine uygun olarak asitsiz müze kartonundan koruyucu kutu yapılmıştır.

ÖNCESİ & SONRASI

Ön kapak

ÖNCESİ & SONRASI

Arka kapak

ÖNCESİ & SONRASI

Sirt

ÖNCESİ & SONRASI

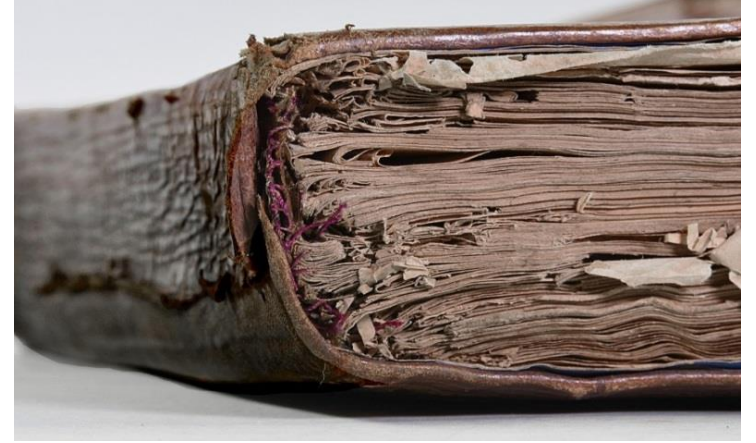
Ön Kenar

ÖNCESİ & SONRASI

Baş

Baş şiraze

ÖNCESİ & SONRASI

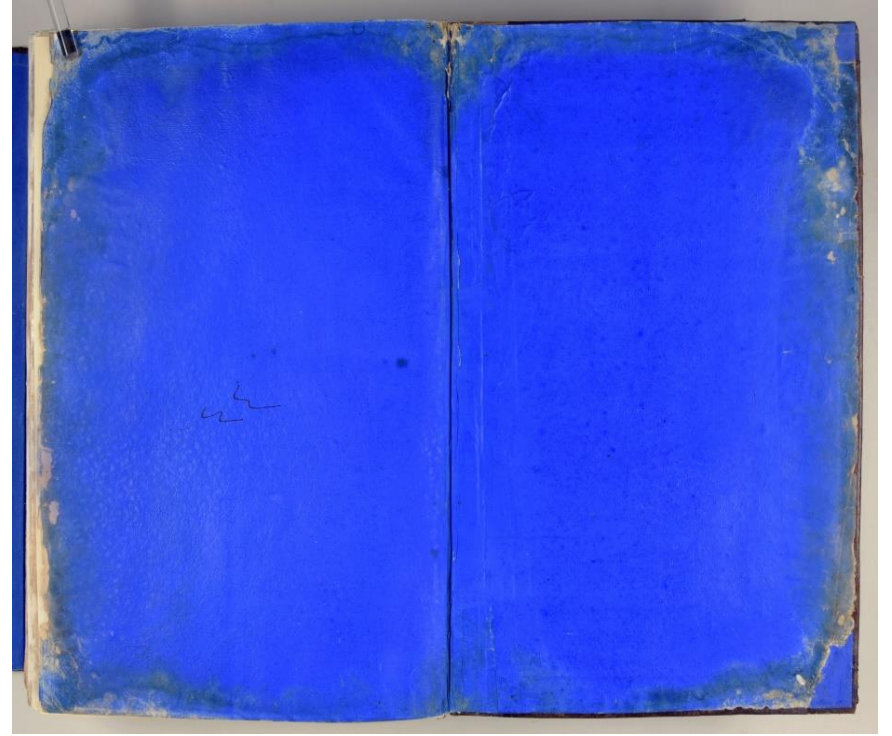
Etek

Etek şiraze

ÖNCESİ & SONRASI

Ön kapak içi kâğıdı

ÖNCESİ & SONRASI

Arka kapak içi kâğıdı

ÖNCESİ & SONRASI

ÖNCESİ & SONRASI

ÖNCESİ & SONRASI

ÖNCESİ & SONRASI

ÖNCESİ & SONRASI

238b - 239a

ÖNCESİ & SONRASI

ÖNCESİ & SONRASI

